

3. Biuro gromadzkiej rady narodowej wydaje w razie potrzeby decyzję, określającą sposób i termin wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

§ 6. 1. Biuro gromadzkiej rady narodowej zawiadamia właściwy do spraw przemysłu organ prezydium powiatowej rady narodowej o wydobywaniu kopaliny na własne potrzeby przez posiadacza gruntu, jeżeli tego wymagają szczególnie względy bezpieczeństwa albo ochrony złoża lub istniejących stosunków wodnych.

2. Właściwy do spraw przemysłu organ prezydium powiatowej rady narodowej wydaje w razie potrzeby decyzję w sprawie zastosowania odpowiednich środków zabezpieczających miejsce wydobywania w sposób zapewniający bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzkiego, a także może zakazać wydobywania kopaliny.

§ 7. 1. Przepisy § 5 ust. 2 i 3 oraz § 6 ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie do:

- 1) właściwego do spraw przemysłu organu prezydium miejskiej, a w mieście podzielonym na dzielnice — dzielnicowej rady narodowej, jeżeli wydobywanie kopaliny odbywa się na obszarze miasta,
- 2) właściwego organu prezydium rady narodowej osiedla, jeżeli wydobywanie kopaliny odbywa się na obszarze osiedla.

2. Przepisy § 6 dotyczące właściwego do spraw przemysłu organu prezydium powiatowej rady narodowej mają

odpowiednie zastosowanie do właściwego do spraw przemysłu organu prezydium miejskiej rady narodowej w mieście stanowiącym powiat oraz dzielnicowej rady narodowej w mieście wyłączonym z województwa, jeżeli wydobywanie kopaliny odbywa się na obszarze miasta.

§ 8. 1. Nie wymaga stwierdzenia w trybie § 2 rozporządzenia, że wydobywanie kopaliny wymienionej w § 1 pkt 4 podlega prawu górnictwu, jeżeli na podstawie dotychczasowych przepisów stwierdzono, że dana kopalina nadaje się do technicznego zastosowania lub do przeróbki bądź że złoże kopaliny jest przydatne do przemysłowej eksploatacji w rozmiarach przekraczających miejscowe potrzeby.

2. Nie wymaga stwierdzenia w trybie § 3 rozporządzenia, że kopalina wymieniona w § 1 pkt 6 z określonego złoża jest lecnicza, jeżeli zostało to stwierdzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 marca 1962 r. w sprawie określenia kopaliny, których wydobywanie podlega prawu górnictwu, oraz w sprawie wydobywania kopaliny przez posiadacza powierzchni gruntu na własne potrzeby (Dz. U. Nr 19, poz. 80).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *J. Mitrega*
Wiceprezes Rady Ministrów

181

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 23 czerwca 1971 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie odszkodowania za przejęte na własność Państwa tereny budowlane oraz zbywania działek budowlanych na obszarach wsi.

Na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o terenach budowlanych na obszarach wsi (Dz. U. z 1969 r. Nr 27, poz. 216) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa z dnia 20 sierpnia 1970 r. w sprawie odszkodowania za przejęte na własność Państwa tereny budowlane oraz zbywania działek budowlanych na obszarach wsi (Dz. U. Nr 22, poz. 183) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej w wypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi, a w szczególności w celu poprawy warunków mieszkaniowych ludności lub skrócenia dojazdów do pracy, może zezwolić na sprzedaż działek budowlanych w

określonych miejscowościach innym grupom osób niż wymienione w ust. 1. Wydanie zezwolenia nie może naruszyć przepisów o ochronie użytków rolnych.”

2) w § 9 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W razie sprzedaży mieszkaniowych działek budowlanych z budynkami właściwy do spraw rolnych organ prezydium powiatowej rady narodowej może przedłużyć okres spłaty należności za taką działkę do 30 lat i zmniejszyć oprocentowanie do 1% w zależności od wartości sprzedawanych budynków.”

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie jednego miesiąca od ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: *J. Okuniewski*

182

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 16 czerwca 1971 r.

w sprawie dopuszczalności użycia przez funkcjonariuszy Służby Więziennej broni oraz stosowania siły fizycznej i szczególnych środków bezpieczeństwa.

Na podstawie art. 214 Kodeksu karnego wykonawczego zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Użycie broni przez funkcjonariusza Służby Więziennej, zwanego dalej „funkcjonariuszem”, może nastąpić podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych:

1) w obronie własnej oraz w celu odparcia bezpośredniego i gwałtownego zamachu na życie innej osoby,

2) przeciwko napastnikowi, którego zachowanie wskazuje na bezpośrednie niebezpieczeństwo użycia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia,

3) przeciwko napastnikom, którzy zbiorowo usiłują przemocą wtargnąć na teren zakładu karnego, aresztu śledczego lub ośrodka przystosowania społecznego albo przeciwko napastnikowi, który usiłuje przemocą rozbroić,

obezwładnić lub pozbawić wolności funkcjonariusza albo osobę powołaną do udziału w konwojowaniu lub dozowaniu,

- 4) w celu zapobieżenia lub odparcia zamachu na mienie społeczne o znacznej wartości,
- 5) w celu udaremnienia ucieczki sprawcy zamachu określonego w pkt 1—4,
- 6) w celu udaremnienia ucieczki skazanego lub tymczasowo aresztowanego z zakładu karnego albo aresztu śledczego oraz w czasie pościgu,
- 7) w celu udaremnienia ucieczki niebezpiecznego przestępcy w czasie konwojowania lub dozowania oraz w czasie pościgu,
- 8) w celu udaremnienia ucieczki skazanego lub tymczasowo aresztowanego w czasie grupowego konwojowania, dozowania oraz w czasie pościgu, chyba że istnieje pewność, iż uciekający nie jest niebezpiecznym przestępcą.

2. Przepisy ust. 1 pkt 6—8 nie mają zastosowania względem osób umieszczonych w ośrodku przystosowania społecznego.

§ 2. 1. Użycie broni jest środkiem ostatecznym dopuszczalnym jedynie wówczas, gdy użycie innych środków nie jest wystarczające.

2. Użycie broni nie może mieć na celu pozbawienia życia i powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której broni użyto, a zarazem bez narażania życia lub zdrowia innych osób.

§ 3. 1. Przed użyciem broni należy:

- 1) wezwać do określonego zachowania się, a zwłaszcza do zaniechania napaści, do porzucenia broni lub zaniechania innej czynności, która w myśl § 1 ust. 1 uprawnia do użycia broni, a w razie nieusłuchania — ponowić wezwanie z zagrożeniem użycia broni,
- 2) oddać strzał ostrzegawczy w górę, jeżeli wezwanie do określonego zachowania okaże się bezskuteczne.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli zwłoka w użyciu broni grozi:

- 1) bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia funkcjonariusza albo innej osoby,
- 2) ucieczką sprawcy zamachu określonego w § 1 ust. 1 pkt 1, 3 i 4,
- 3) ucieczką skazanego lub tymczasowo aresztowanego, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 6—8,
- 4) powszechnym niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego lub dla mienia społecznego o znacznej wartości.

§ 4. Jeżeli wskutek użycia broni nastąpiło zranienie człowieka należy rannemu udzielić pierwszej pomocy i zapewnić mu opiekę lekarską.

§ 5. W razie wykonywania czynności służbowej wspólnie przez kilku funkcjonariuszy, decyzję o konieczności użycia broni podejmuje funkcjonariusz, któremu zlecono kierowanie wykonywaną czynnością, jeżeli zaś nie ma on możliwości podjęcia decyzji — o użyciu broni decydują funkcjonariusze wykonujący nakazaną czynność.

§ 6. 1. O użyciu broni funkcjonariusz niezwłocznie zawiadamia odpowiednio naczelnika zakładu karnego lub aresztu śledczego albo kierownika ośrodka przystosowania społecznego, który obowiązany jest zbadać, czy użycie broni nastąpiło zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz zawiadomić o użyciu broni organy sprawujące nadzór penitencjarny.

2. O użyciu broni względem tymczasowo aresztowanego zawiadamia się ponadto organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

3. Jeżeli wskutek użycia broni nastąpiła śmierć lub zranienie człowieka, naczelnik (kierownik) niezwłocznie zawiadamia o tym organ nadrzędny i właściwego prokuratora.

§ 7. 1. Szczególne środki bezpieczeństwa mogą być stosowane względem skazanego, tymczasowo aresztowanego albo osoby umieszczonej w ośrodku przystosowania społecznego, gdy jest to konieczne, w razie usiłowania targnięcia się na życie lub zdrowie własne albo innej osoby, nawoływania do buntu lub zbiorowej ucieczki, groźnego nieposłuszeństwa, groźnego zakłócenia spokoju i porządku oraz gwałtownego niszczenia mienia.

2. Szczególnymi środkami bezpieczeństwa są:

- 1) umieszczenie w celi zabezpieczającej,
- 2) założenie kajdan,
- 3) założenie kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego,
- 4) użycie chemicznych środków obezwładniających,
- 5) użycie strumienia wody pod ciśnieniem lub petard.

§ 8. Względem skazanego, tymczasowo aresztowanego lub osoby umieszczonej w ośrodku przystosowania społecznego stawiającej opór można, jeżeli to jest konieczne, zastosować siłę fizyczną.

§ 9. 1. Szczególne środki bezpieczeństwa oraz siła fizyczna mogą być stosowane po bezskutecznym uprzedzeniu o ich użyciu i po uprzednim przywołaniu do porządku, w granicach niezbędnych do przywrócenia porządku i zmuszenia do posłuszeństwa i tylko tak długo, jak długo groźne niebezpieczeństwo nie zostało usunięte. Stosowanie szczególnych środków bezpieczeństwa oraz siły fizycznej nie może mieć na celu przyczyniania dolegliwości ani zmierzać do wyrządzenia szkody w zdrowiu.

2. Względem kobiet ciężarnych i karmiących nie stosuje się szczególnych środków bezpieczeństwa wymienionych w § 7 ust. 2 pkt 2—5.

§ 10. 1. Decyzję o zastosowaniu szczególnych środków bezpieczeństwa oraz siły fizycznej podejmuje odpowiednio naczelnik zakładu karnego lub aresztu śledczego albo kierownik ośrodka przystosowania społecznego, a w razie jego nieobecności upoważniony funkcjonariusz.

2. W razie bezpośredniego i gwałtownego zamachu na życie lub zdrowie funkcjonariusza albo innej osoby, decyzja o zastosowaniu siły fizycznej może być podjęta przez funkcjonariusza wykonującego nakazaną czynność. O zastosowaniu siły fizycznej funkcjonariusz zawiadamia niezwłocznie naczelnika (kierownika).

3. Z zastosowania szczególnych środków bezpieczeństwa oraz siły fizycznej sporządza się protokół. O zastosowaniu szczególnych środków bezpieczeństwa oraz siły fizycznej względem tymczasowo aresztowanego zawiadamia się organ, do którego dyspozycji pozostaje tymczasowo aresztowany.

§ 11. W wyjątkowych wypadkach można na czas lub w toku konwojowania zastosować założenie kajdan także jako środek ostrożności w celu zapobieżenia ucieczce osoby, konwojowanej lub objawom jej agresywności. Decyzję o założeniu kajdan podejmuje dowódca konwoju.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: S. Walczak